

Eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Rapport

Behandles i utvalg
Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato
11.02.2022

Saknr
03/22

Saksbehandler Liv Tronstad
Arkivkode FE - 217, TI - &58
Arkivsaknr 20/491 - 14

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 1. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 2. Kommunestyret ber om at eierskapsmeldingen utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret.

Vedlegg

Eierskapskontroll Brannvesenet Midt IKS - Rapport
Høringssvar eierskapskontroll kommunedirektøren

Saksopplysninger

Brannvesenet Midt IKS er et interkommunalt selskap der Steinkjer, Lierne, Røyrvik, Snåsa, Inderøy og Osen er deltagere/eiere. Fra 1. januar i år ble også Verdal kommune deltager/eier.

I 2020 fikk kontrollutvalget en henvendelse fra kontrollutvalget i Snåsa om Steinkjer kunne tenke seg å delta i et felles forvaltningsrevisjonsprosjekt med eierskapskontroll for Brannvesenet Midt IKS. Ved flere deltagere i prosjektet ville ressursbruken bli mindre for hver kommune, og mindre belastende for selskapet.

I plan for eierskapskontroll var Brannvesenet Midt IKS prioritert som prosjekt nr 3, men ikke prioritert i plan for forvaltningsrevisjon. På grunn av at det er ressursbesparende å delta i et felles prosjekt ønsket kontrollutvalget å delta i dette. Kontrollutvalget har fullmakt til å gjøre endringer i planene, og kommunestyret ble informert om endringene i RS 1/2021 i møte den 24. mars 2021. Kontrollutvalget sluttet seg til prosjektplanen den 30.04.2021 – sak 20/21.

Revisjonen har denne gangen valgt å levere to rapporter, en med fokus på eierskapet – eierskapskontroll og en på forvaltningen i selskapet - forvaltningsrevisjon. Begge rapportene ble levert januar 2022. På grunn av at det er utarbeidet to rapporter, er saken derfor også delt i to saker. Denne saken gjelder eierskapskontrollen.

En foreløpig rapport etter eierskapskontrollen har vært på høring til kommunens eierrepresentanter og selskapet. Høringssvaret fra eierrepresentantene er vedlagt rapporten. På bakgrunn av denne har revisor gjort endringer i kapittel 2.2.2 knyttet til kommunens eierskapsmelding og presisert vurderinger og konklusjoner knyttet til dette. Selskapet har ikke gitt høringssvar til eierskapskontrollen.

Iht. rapporten er følgende problemstilling besvart:

- Utøver kommunen eierskapet i Brannvesenet Midt IKS i tråd med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen er besvart i fire deler:

- Eiernes styringsdokumenter

- Eierrepresentasjon
- Representantskapet
- Valg av styre

Fra vurderingene som er gjort knyttet til eiernes styringsdokumenter vil en spesielt trekke frem følgende:

- Eierskapsmelding er fra 2019.
- Eierskapsmeldingen er ikke oppdatert med eierskap fra Verran kommune etter sammenslåing 1.1.2020.
- Eierskapsmeldingen har mangler knyttet til krav gitt i kommunelovens § 26-1, og anbefalinger gitt fra KS, slik som:
 - prinsipper for kommunens eierstyring
 - eierstrategi for hvert enkelt selskap.
- Eierskapsmelding bør oppdateres årlig med bl.a. opplysninger knyttet til selskapenes økonomiske informasjon og valg til styre.
- En årlig oppdatering av eierskapsmeldingen er vedtatt av kommunestyret i sak 23/21 (Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Dampsaga Bad AS), men dette vedtaket er enda ikke oppfylt.
- Administrasjonene bør få i oppgave å utføre sekretærfunksjoner for eierskapsmeldingen, for å sikre at saker til politisk behandling er forsvarlig utredet

Revisor konkluderer med at:

- Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer.
- Kommunens prinsipper for eierstyring er imidlertid ikke beskrevet i kommunens vedtatte eierskapsmelding, noe det er krav om.
- Deler av kommunens eierskapsmelding knyttet til informasjon fra eide selskap bør oppdateres årlig, noe som er anbefalt fra KS og vedtatt av kommunestyret i sak 23/21.
- Arbeidet med instruks til valgkomiteens arbeid er igangsatt i selskapet og ferdigstilling bør følges opp av kommunen.

Revisor anbefaler at:

- Kommunen behandler en eierskapsmelding hvor kommunens prinsipper for eierstyring formaliseres, videre oppdatere denne med årlig informasjon fra selskapene.

Revisor vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møte og vil samtidig kunne svare på spørsmål.

Gjennom revisjonens arbeid har rapportene ikke vært på høring hos kommunedirektøren som er vanlig ved andre forvaltningsrevisjoner, undersøkelser osv. Bakgrunnen for dette er at eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon Brannvesenet Midt IKS gjelder selskapet og kommunens eierstyring.

Iht. kommuneloven § 23-5 om kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken. Kommunedirektøren har derfor fått mulighet til å uttale seg om rapportene knyttet til forhold som ligger innenfor kommunedirektørens ansvarsområde.

Kommunedirektøren skriver i sitt høringssvar at han støtter konklusjonen om at Steinkjer kommune utøver eierstyring i Brann Midt IKS i samsvar med gitte føringer og vil videre bidra til å følge opp de anbefalinger revisor gir.

Vurdering

Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon er viktige virkemiddel for å føre kontroll med kommunens forvaltning av sine interesser i selskaper, og gir et innblikk i selskapet og de resultater som oppnås. En slik kontroll gir videre en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om selskapets arbeid, selskapsledelse, eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Revisor har besvart kontrollutvalgets bestilling.

Rapporten viser at kommunen utøver eierstyring i Brannvesenet Midt IKS i samsvar med gitte føringer.

Kommunen har imidlertid ikke fylt lovkravet iht. eierskapsmelding eller KS sine anbefalinger om eierstyring. Selv om lovkravet bare sier at kommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding bør dette gjøres så tidlig som mulig i valgperioden. Det vises til eierskapsmelding fra 2019, men denne omfatter ikke eierskap som tilhørte Verran kommune. Kommunen mangler derfor en samlet oversikt over kommunens eierskap, prinsipper for eierstyring og formål med eierskapene. Det bør i tillegg rapporteres årlig om status for eierskapene (økonomi og styresammensetning)

Kommunestyrets vedtak fra mai 2021 om at eierskapsmeldingen skal utvikles iht. lovkrav og fremmes årlig for kommunestyret er ikke fulgt opp.

Det vises til rapporten i sin helhet, og det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til rapportens konklusjoner og anbefalinger og oversende denne til kommunestyret til videre behandling.